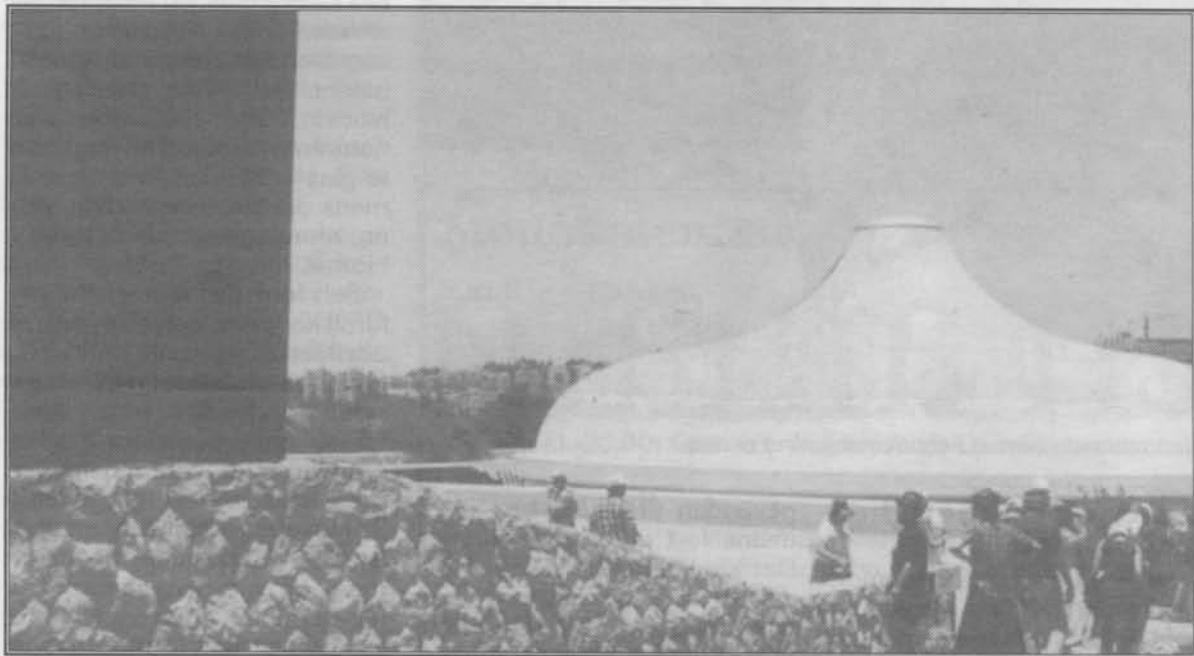

Rulle-operationen i Judæas ørken

De israelsk-ejede dødehavsrudder befinder sig i Israels museum i Jerusalem og er forlængst udgivet. (Foto: Enok Rønne Rasmussen).

– Hulerne ved Qumran er som et hav. Uanset hvor meget man undersøger dem, finder man stadig noget.

Det siger en af de israelske arkæologer, som har deltaget i Operation Scroll – jagten på ruller og andre ting, som stadig gemmer sig i hulerne i Judæas ørken.

Operationen er foregået i november måned – i ugerne forud for gennemførelsen af fredsforhandlingen mellem Israel og PLO. Selv om beduiner og arkæologer har gennemført hulerne siden slutningen af 40'erne, findes der stadig nye ting. Mønter, som tidligere har gemt sig, findes nu ved hjælp af metaldetektorer. Potteskår, tekstiler – deriblandt resterne

af et bedesjal, lædersandaler og kamme af træ er dukket frem. Ligeledes har man fundet de jordiske rester af en kana'anæisk kriger, der er død for omkring 5.000 år siden. Skelettet er velbevaret, og en kniv af flint med en rød farve på kunne stamme fra blod, mener arkæologerne.

Blandt de fundne ting er en dadelpresse, som blev fundet ved Qumran. Når Bibelen taler om Israel som et land, der flyder med mælk og honning, kommer honningen fra dadler, siger en af arkæologerne.

Operationen foregår i det område, som tilhørte Jordan før seksdagskrigen i 1967. Det har fået nogle arkæologer til at erklære den for ulovlig.

Meningerne er også stærkt delte mellem jødiske og palæstinensiske myndigheder vedrørende de fund, der er gjort i tiden mellem 1948 og 1967. De findes nu på Rockefeller Museet i Jerusalem. Nogle jødiske forskere mener, at fordi teksterne er jødiske, tilhører de det jødiske folk, andre har ikke noget imod at udlevere dem til arabiske myndigheder.

Hvad angår de store skriftfund, som blev gjort forud for 1948, hvor staten Israel blev oprettet, er der ingen diskussion. De befinder sig på Israels Museum. Og der vil de fortsat befinde sig.

Kai Kjær-Hansen